

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravništvo v Velikovecu, Glavni trg šte. 141.

List izhaja vsako soboto z datumom prihodnjega dne.

Naročnina stane četrtletno 4 K, polletno 8 K, celoletno 15 K.

Velikovec, 30. marca 1919.

Urejuje Srečko Puncer.
Izdaja Franjo Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{2}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{3}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

Prevarani.

Filip Omladič.

Težki so bili časi za Jugoslovane pred vstajenjem naše Jugoslavije. Pregarjali, zapirali in morili so nas kot veleizdajnike in na frontah, kjer smo se mrki borili za lastno sužnost, so nas izpostavljali na najnevarnejše točke. Kot preganjana divjačina smo se skrivali pred ovaduhi, orožniki in konfidenti v najskrivnejše koticke, kadar smo hoteli sami med seboj slobodno modrovati in politizirati o prihajajoči združitvi vseh Jugoslovenov. Skrivali smo se, kadar nam je črni obup kljuval v naše duše in kadar so nam srca vskipevala od svetlih nad, da ne bi naši obrazi izdali naših skrivnosti mučiteljem, ki so lokavo pazili na vsak naš gib. S temnimi obrazi smo gledali, kako je padala Srbija in kako se je zrušila velika Rusija. Toda v Makedoniji se je ustavil nemški zmaj in francoska fronta je pokazala, da je iz jekla. Zato še nismo izgubili vere. Krčpile so nam jo vesti, ki so prihajale iz Francije, Anglije, celo iz Italije in pozneje osobito iz Amerike in ki so nas prepričevale, da niso pozabili na nas. Tolažili so nas letaki iz italijanskih aeroplanov na soški fronti, ki so nas hoteli uveriti, da nam tudi Italijani hočejo dobro. V naših mislih je obstojal takrat kot deloma sporno ozemlje edino le Trst, pa tudi glede tega si optimisti nismo delali mnogo preglavic, ker smo v svojih zaupnih simpatijah do Francije, Anglije in Amerike upali na ugodno posredovanje. Zlasti ko je nastopil veliki Wilson s svojo izrecno samoodločbo narodov, je naše upanje doseglo svoj višek.

S slobodno Jugoslavijo je prišlo med nas veliko veselje, a takoj tudi veliko razočaranje ko so zasedli naše obmorske pokrajine Lahi. Da nam Lahi hočejo ugrabiti le Primorsko, se ne bi še toliko čudili njihovi nenasitljivosti, toda da hočejo obdržati tudi ostale od njih zasedene pokrajine: Notranjsko, Reko in del Dalmacije, je višek najbrezobzirnejše nesramnosti.

Po najrazličnejših vesteh, ki jih prinašajo sedaj listi glede naših spornih mej z Italijo, še sicer ne vemo ničesar gotovega, ali sklepamo vendar lahko s precejšno sigurnostjo, da zgubimo najmanj celo Primorsko, to je Gorico, Trst in Istro. Položaj z mirno vestjo lahko tudi rečemo, da je dobilo naše nekdanje naivno sanjarenje pošteno brco med rebra. Na podlagi 14 Wilsonovih točk, 14 občudovanja vrednih, jasnih in poštenih

točk se je sklepalo premirje, a danes že je glavna točka o samoodločbi narodov le še na papirju. Bili smo veseli zmage „desnice“ nad „levico“, saj nam je pripomogla do naše slobode, ali navzlic temu moramo reči: Evropa se še vkljub minulim vojnim strahotam ni izpametovala in še dolgo ne bo dosegla tiste idealne kulturne stopinje, ko bodo njene države poštene v politiki tudi samo iz poštenja in ne iz strahu pred kakšnim bav-bavom. Wilsonove točke so pomagale izpodžgati nemški strah in ko je ta za enkrat padel, so tudi one izgubile na veljavi, ker so že menda s tem dosegle svoj namen.

Naivno smo si mislili še nedavno, da si bodo po polomu Avstrije in Nemčije določali narodi sami svojo usodo in da bo govoril narod sam do naroda. Ne narodi sami, ne milijon, temveč deset možev v Parizu reže in prikraja po svoje zemljo, kot bi mešetarji mešetarili na semnju za krave. Odbor deseterih možev snuje v Parizu kar na svojo pest zvezo narodov, katere idealni namen naj bi bil preprečenje eventualnih oboroženih konfliktov med posameznimi državami, a katera bo dosegla vsled napačne podlage ravno nasprotno, če se bo sploh ustanovila. Na male narode, na male države gledajo namreč kot na poredne, ali pa k večjemu originalne paglavce, ki sploh ne zaslužijo kakšnih resnih ozirrov. Nujnomiselno bi torej bilo, da se bodo začeli v bodoče družiti prezirani ter ponižani in bi na ta način nastala druga zveza držav, tako da bi imeli spet **staro tekmo v oboroževanju**. Kaj odbor deseterih v Parizu res nič ne pomisli pri celi stvari na boljševiško nevarnost iz Rusije, ki bi se sprežiranjem malih držav še povečala! To gibanje je močnejše in silnejše, kot si ga najbrž oni predstavljajo. Pomisliti je treba, da bodo boljševiki, ki so sicer pretirani idealisti, skoro gotovo polagoma zavrgli svoje neizvršljive ideje in da bo slednjič iz teh zmed izšla močna, ne samo na papirju, temveč v istini demokratska republika, ki bo militaristično močna, kakor se že kaže in ki ne bo šla več v boj za eno osebo, za belega carja, tem več za pravične ideje človeštva. Ruski boljševiki gotovo niso takšni roparji, kot se nam opisujejo, temveč oni mislijo pošteno in ravno radi tega lahko pričakujemo, da bodo tudi zavrgli napake, ko jih sprevidijo. In ta bodoča Rusija bo tudi najbrže zbirala okoli sebe ponižane in razžaljane.

Če nas torej mirovna konferenca oslepari, kam se bomo torej naslonili? Na bodočo Rusijo? Na Francijo, ko sprevidi italijanske imperijalistične nakane, katere gotovo škilijo tudi preko francoskih mej?

Sicer še glede naših mej nismo na jasnem, ali naj se zgodi, kar se hoče, **obupati ne smemo**, rajše se začnimo pripravljati, da osvetimo in rešimo svoje brate, če nas sedaj v Parizu res osleparijo za Jadran.

(Članek se je zakasnil. Med tem se je položaj znatno boljšal. Op. uredništva.)

Jugoslovenski shod v Železni kaplji.

Velikovec, 28. marca 1919.

V nedeljo 23. marca se je vršil velik jugoslovenski shod v Železni kaplji. Kljub temu, da je pripravljali odbor šele na Joževo sklenil prirediti shod in so časopisi prepozno prinesli povabilo k udeležbi, zbralo se je na shodu toliko zavednih Slovencev iz Belske doline in Železne kaplje, da je bila velika, okusno okrašena zborovalna dvorana premajhna in so se ranžerji z nasmehom jezili: „Ko bi bili vedeli, da bo prišlo toliko ljudi...“ Želeti bi bilo, da prirede vrli kapeljski narodnjaki v kratkem še en shod, tabor na prostem, da bo prostora za vse „dobromislečce“, kakor so nas vabili k udeležbi.

Shod je otvoril gerent občine g. Drobnič ki je pozdravil zborovalce in došla govornika g. nadp. Grabloviča in goriškega begunca — vojaka g. Pavlico iz Rihemberga. Nato je prečital brzojavne pozdrave shodu, med drugim tudi brzojavko Narodnega sveta v Prevaljah, ki se pridružuje vsem sklepom in resolucijam shoda. Gerent je povdaril v svojem govoru slovenski značaj Železne kaplje in pozval nemškutarje naj postanejo dobri jugoslovenski državljani, ako hočejo ostati na slovenskih tleh.

Kot drugi govornik je nastopil dr. Grablovič, ki je v dolgem, dobro premišljenem govoru orisal žalostno preteklost Slovencev in Jugoslovenov v stari Avstriji, kjer je vlada šla vedno na roke Nemcem in načrtoma zatirala Jugoslovane. Gojila je med nami pokrajinski separatizem, samo da smo ostali nesložni in slabi. Toda svetovna vojna, grozovita preganjanja in zatiranja brez ozira na to, ali si bil Slovenec, Hrvat ali Srb, vse to nas je združilo v spoznanju, da smo jedno, da smo si rodni bratje. Ustanovili smo si svojo državo z dično kmetsko rodbino Karadžordževićev na čelu (živahni klici živio kralj Peter, živio regent Aleksander). **S politično slobodo prišla bo pa tudi društvena,**

socialna. Veleposestva grofov, baronov in drugih mogotcev se razlase in postanejo last kmetov. Tudi slovenski delavec bo prišel do lepšega življenja, ker morajo priti tudi rudokopi in tovarniška podjetja v slovenske roke in v splošno last. Kakor je stara država ovirala razvoj narodne-prosvete in izobrazbe, tako jo bo naša jugoslovenska država gojila in pospeševala, ker ji je to v lastno korist. Zato pa se oklenimo naše majke Jugoslavije, ki nam bo res mati in ne mačeha kakor nam je bila Avstrija.

Nato je govoril begunec Pavlica. Ko so prišli vojaki na koroško fronto niso še vedeli, ali so tu res slovenski kraji, ali ne. Toda slovenska korotanska vas jih je podučila, da biva tod slovenski narod. Vsem tem nemčurjem, kakor so razni Pleschiutschniggi, Doberniggi ni Tschebuli se pretaka po žilah ista slovenska kri kakor nam vsem. Zato hočemo osloboditi ves ta tužni Korotan in vrniti odpadle sinove majki Jugoslaviji. V nestrpnem navdušenju čakajo vojaki povelja: Napred v Celovec, Beljak in Gospo sveto. Da, na gosposvetkem polju hočemo, po petstoletnem robstvu oslobodeni, zopet ustoličiti svojega narodnega kneza, Aleksandra (burno pritrjevanje), bodočega kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev. V ostrih in trpkih besedah nato oriše trpljenje Goričanov pod italijanskim jarmom. Kakor so Srbi imeli svoje komitaše proti Turkom, tako se bodo zbrali Slovenci, Jugosloveni v hrabre četaše, ki ne bodo noč in dan dale zatisniti očesa Italijanom, ako bi se krivično polastili našega svetega Primorja. Solze so stopile v oči možem in ženam ob globokoobčutenih in ognjevitih besedah vojaka — begunca.

Nato je prečital predsednik Drobnič resolucijo, ki je bila jednoglasno sprejeta in je s trikratnim živioklicem na kralja Petra in regenta Aleksandra zaključil shod.

Med odmorom govornikov sta pela moški in mešani pevski zbor narodne pesmi z izvrstnim uspehom. Zlasti je pel sijajno mešan zbor, ki bi lahko nastopil na vsakem mestnem odru. Ljudem so se kar bliščali obrazi veselja in navdušenja, ko so poslušali krasne domače glasove. Jugoslovenska Železna kaplja naj živi!

Jugosloveni u talijanskom sužanjstvu.

400 časnika i 80.000 vojnika. Pozdrav rodjacima i domovini. Život u taborištima. Neprijateljstvo Talijana.

Dne 17. t. m. vratio se iz talijanokog sužanjstva g. dr. Tone Gosak, odvjetnik v Ptuj, te je dao ove potankosti o sudbini naših ljudi, koji se nalaze u talijanskom sužanjstvu. U Italiji ima u svemu oko 10.000 časnika i 600.000 momaka iz bivše a. u. monarhije. Jugosl. časnika ima oko 400 i oko 80.000 vojnika. Prilike su bile ondje relativno još dosta ugodne, dok je Italija reflektirala na jugosl. revoluciju u prijašnjoj monarkiji i na vojničku pomoć u svojim redovima. Tada su Jugosl. bili čašćeni slatkim riječima, kao „amici“ „frateli“ itd. Kad se monarkija raspala, nijesu više trebali Jugosloveni i postali su opet onakovi, kakovi jesu. Otada nazivaju Jugoslovene „naslednjicima Avstrije“. — Neprijateljstvo, koje je prije bilo upereno protiv a. u. monarkije, koncentriraju talijanske novine sada samo na Jugoslovene. Ovo naravno više ili manje upliva i na upravu tabora jugoslov. sužnjeva in na čitav način postupanja prema našim sužnjevima. Potanje o tomu nemože se na ovom mjestu pisati. — Jugosl. javnost i naši mjerodavni krugovi morali bi

se briniti, da neposredno riješenje i ostobodjenje naših ljudi iz talijanskog sužanjstva shvaćaju kao važno socijalno pitanje. Naši sužnjevi — to bi imao biti cilj — imali bi se poslati kući prije nego li mađarski i njemački. Slobodno kretanje sužnjeva strože je zabranjeno nego li igdje drugdje. G. dr. Gosak bi je u 2 1/2 godine sužanjstva samo 7 puta na šetnji izvan taborišta, međutim 5 puta pod stražom bajuneta. Pošta je od raspada funkcionirala više nego neuredno ili u opće nije funkcionirala. G. dr. Gosak nalazio se u zadnje vrijeme u jugoslov. taboru Ottaiano pod Vezuvom. U dugim uzkim hodnicima bilo je po mnenju naših liječnika, iz zdravstvenih razloga prostora za 80 ljudi: A Talijani su ondje natlačili 175 časnika, tako da se krevet nalazio tik do kreveta. Pokućva, osim stola, nije bilo nikakova. Hrane je bilo kvantitativno dovoljno, ali kvalitativno se radi visokih cijena i manjkave kuhinje nije dalo dobro pripremiti. Oko kuće i na stepenicama postavljene su straže. Časnik, tjelesno još nekako podnosi, ali silno trpi duševno, jer se u toj stisci teško baviti kakovim poslom i uslijed pomanjkanja pošte gotovo je potpuno odrezan od rodjaka i od domovine. Vojnici više trpe tjelesno. Drugovi koji se nalaze u taboru Ottaiano, zamolili su g. dr. Gosaka prigodom odlazka, da objavi u najvažnijim jugosl. listovima njihove adrese te da zamoli rodjake, prijatelje i znance, da im često pišu i ako kratko. Naručili su mu, da izruči vruće pozdrave njihovim dragim i domovini Jugoslaviji. Tko bi želio potanke informacije, neka se obrati na njegovu adresu (Dr. Tone Gosak, odvjetnik, Ptuj, Štajerska). U taborištu Ottaiano pod Vezuvom nalaze se ovi jugosl. časnici iz Štajerske i iz Korotana:

Kapt. dr. Zorijan Matija, Maribor; Pinter Franjo, dr. Apih Avgust, Celovec; Karba Josip, Ljutomer; kurat: Sagaž Marko, Laški trg; Nadpor.: Bende Fran, Studenica kod Maribora; Nendl Alojs, Št. Jurij; Stadler Ivan, Gradec; dr. Vidmar Josip, Brežice; Detiček Mirko, Celje; Poročniki: Braz Anton, Laški trg; Cafuta Anton, Št. Vid pri Ptuj; dr. Čemer Josip, Borovlje; Friedl Adolf, Slivnica pri Mariboru; Karara Ivan, Maribor; Rainer Joža, nadučitelj iz Gornje Poljskave pri Sl. Bistrici; Venigerhole Fric, Središče; Volavšek Ivan, Maribor; Praporščaki: Bertnik Franc, Sl. Bistrica; Grafenauer Ciril, Beljak; Mesarič Zvonko, Selnica; Kadet aspiranti: Burdjan Franc, Gornji Grad; Horvat Fric, Maribor.

Izjava.

Z ozirom na nečuven napad v časopisu „Jugoslavija“ z dne 14. marca 1919 št. 65. na Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah in njega predsednika izjavljamo na kratko:

1. Že pri izredni seji Narodnega sveta v Prevaljah dne 24. januarja 1919 se je imelo sklepati o razidu Narodnega sveta za Mežiško dolino. Na sejo so bili povabljeni razen odbornikov tudi zastopniki 8 občin, večjih industrijskih podjetij in drugi merodajni činitelji.

Na željo **okrajnega glavarstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Velikovcu**, na izrecni poziv komisarja za Koroško gospoda Franca Smodeja in drugih v poštev prihajajočih zastopnikov se je sklenilo, da naj Narodni svet v Prevaljah še naprej deluje, kakor delujejo Narodni sveti v Ljubljani, Mariboru in po Koroškem sploh, ker so tu na fronti severne meje čisto drugačne razmere, kot na Kranj-

skem in deloma na Štajerskem, kjer se je že izvedlo redno poslovanje vseh oblasti. Dokler ni vprašanje glede mej na Koroškem definitivno rešeno in z ozirom na splošne važne narodne razmere v teh krajih, je poslovanje koroških Narodnih svetov še vedno potrebno.

Tozadevni sklepi so se predložili na merodajno mesto. Aprovizacija se je izločila iz področja Narodnega sveta ter poverila posebnemu aprovizijskemu odboru za Mežiško dolino. (Glej poročilo v Jugoslovenskem Korotanu z dne 2. marca 1919 št. 7.)

2. Gospod Andrej Oset bil je soglasno izvoljen predsednikom Narodnega sveta, ker je bil kot znani narodnjak, vživajoč splošno priljubljenost za to mesto najbolj pripraven ter se je tekom 5mesečnega delovanja Narodnega sveta isti izkazal kot neumorno delavnega in nesebičnega ter so uspehi pokazali, da je bilo poverjeno mu zaupanje opravičeno.

Ker se gospod Oset tačas nahaja v Beogradu, prepuščamo v ostalem njemu besedo, da odgovori na dopis iz Guštanja, ki je po naših informacijah inspiriran od strani Nemčurjev, kojim je g. Oset že leta in leta trn v peti in bi bili veseli, ako bi Narodni svet nahal korenito čistiti. Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah na dan sv. Jožefa 1919. Matinja Riepl, blagajnik; Dragotin Gilčvert, tajnik; Alojzij Rozman, odbornik.

Nečuven napad na Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah v časopisu Jugoslavija.

Kar ostrmeli smo, ko smo prečitali Jugoslavijo od 14. marca 1919, št. 65, ki je donesla baje iz Guštanja naperjen dopis proti Narodnemu svetu v Prevaljah in njega predsedniku g. Andreju Osetu. Človek se mora opravičene vprašati, je — li to slovenski časopis, kojega dolžnost naj bode, da vse sile zastavi za skupno delovanje vseh dobro mislečih Slovencev in zapostavi ves upliv za jedinstvo in dobrobit Jugoslovenske države? Članki, kakor je ta iz Guštanja nas na našo žalost v tem mnenju ne potrjujejo. Je li mogoče, da smo se tako daleč o Jugoslaviji motili — ko smo ta časopis po začetnih številkah sodili, v najboljšem prepričanju, da deluje za dobro slovensko stvar, ga priporočali ter širili med ljudstvo — da smo bili na krivi poti, da morda ta list ni resen Jugoslovenski list, temveč, da imamo opraviti z listom, ki kopirni po senzacijah, kakor to delajo razni čifutski listi v svoje nečedne namene?

Žalostno bi bilo, da bi smel list s takimi umazaniami nameni v Jugoslaviji izhajati.

Uživimo se toraj v možnost, da je ta članek došel v list brez vednosti odgovornega urednika, da je ta narodni greh zakrivil brezbrizen in površen urednikov namestnik!

S tega stališča se hočemo s člankom podrobneje pečati.

Dopis, ki napada korporacije in njih predstavitelja ter ne nosi podpisa dotičnega dopisnika, ne spada v resne politične liste. Že pod staro Avstrijo so vojna sodišča metala take anonimne dopise v koš ter se o njih po večini ni uvedlo niti predpoizvedovalno postopanje.

V novi Jugoslaviji moramo gojiti tem več čuťa za resnicoljubnost in poštenost.

Pošten kritik se podpiše s celim imenom ter mora imeti za svoje trditve nepobitne

dokaze. Le tako se ga lahko uspešno tira pred sodišče. Slovenskih listov ne podpiramo za to, da se za uredništvi skrivajo brezimni elementi, ki list izkoriščajo v hujskajoče osebno- sovražne namene, kojih taktika služi celo našim narodnim nasprotnikom, ki se često skrivajo za takimi brezznačajnimi brezimenci!

Pozivljamo dopisuna iz Guštanja, da sporoči svoj naslov, da bomo znali, s kako korifejo imamo opraviti in ali se sploh splača, da se ljudstvo nad tem člankom razburja, ali je ta možicelj sploh vreden, da zgubljam čas ter se z njegovim člankom bavimo?

Nič več in nič manj se v tem članku ne trdi, kakor da je bil predsednik Narodnega sveta v Prevaljah Št. Jurskega rojaka nadp. Malgaja brez večjih žrtev lahko zasedel tudi Celovec.

To izvemo še le danes, ko deluje naš Narodni svet pod njegovim predsedstvom že 5 mescev, ko se ga je soglasno izvolilo predsednikom ter mu na raznih do sedaj prirejenih shodih soglasno pritrjevalo?

Zakaj ni ta Guštanj na enem ali drugem shodu stopil na oder ter v korist celokupne narodne stvari javno povedal svoja odkritja? Ako se že tako boji javnosti, bila mu je pot odprta v našo pisarno in k posameznim odbornikom, kjer je uspešno zamogel povedati svoje pomisleke proti našemu predsedniku in mi bi bili stvar strogo preiskali.

Da pa se dopisnik zažene v naš Narodni svet kar na enkrat na tako nizek način, znači ali njegovo nizko neslovensko mišljenje, osebno sovraštvo ali pa je dopisnik le slamanati mož, za kojim se skriva od Nemcev inspirirano obrekovanje, kojim je Narodni svet trin v peti!

Andrej Oset je znan narodnjak iz Št. Jurja na Štajerskem. On, kakor njegov brat, sta bila radi narodnjaštva preganjana pod bivšo Avstrijo.

Še kot Št. Jurčan bil je član skoro vseh narodnih društev na Štajerskem (Predsednik Narodne Mladine, član Sokola, pevskega in gledališkega društva, v izvrševalnem odboru Narodne stranke na Štajerskem i. t. d.) Ko je od šel iz Št. Jurja v tečaje na Češko, bil je dopisnik Branibora.

Prišedši na Koroško, oživel je Ciril Metodovo podružnico v Guštanju in Tolstem vrhu ter je že dolgo let odbornik Ciril Metodove družbe. Znano nam je, da je tudi ustanovni član slovenske Matice, planinskega društva, član Sokola, dramatičnega društva v Mariboru, izobraževalnega društva v Guštanju in skoraj vseh slov. društev od blizu in daleč.

Koj, ko je prišel na Koroško, je začel razširjati slov. časopisje ter pridobil na stotine naročnikov v bližnji in daljni okolici.

Med vojno je bilo pri Osetu zbirališče takozvanih zloglasnih slov. koroških veleizdajalcev, on sam je bil 7 krat poklican k vojakom ter označen kot p. u., politično nezanesljiv od Nemcev.

V njegovi gostilni se že od leta 1910 ne nahaja nobeden nemški časopis, pač pa skoro vsi slovenski listi. Tu se nahaja knjižnica Prosvete, prirejale so se gledališke igre in Ciril Metodove veselice. Na stenah vise cele zbirke slik slovenskih pisateljev in pesnikov. Že pred in med vojno so Oseta vedno napadali nemški listi in zloglasni Štajerc.

Da bi tak človek mogel biti Št. Jurskega rojaka nadp. Malgaja brez večjih žrtev lahko zasedel tudi Celovec.

Da bi tak človek mogel biti Št. Jurskega rojaka nadp. Malgaja brez večjih žrtev lahko zasedel tudi Celovec.

Ko se je mesca novembra plenilo po Meziški dolini ter je bila ogrožena lastnina trgovcev in kmetov, delovali so nadp. Malgaj, ter naš predsednik z nekaterimi odborniki Narodnega sveta noč in dan, da je došlo vojaštvo, orožništvo in se je vspostavil red. Tudi pozneje so bili kritični momenti. Učiteljstvo in uradništvo vse nemško, občinski zastopi v nemških rokah. Bilo je treba železne metle, odločnega in agilnega moža na krmilu. Poznali smo Oseta kot jednega najbolj zavednih, delavnih in odločnih Jugoslovenov. Za to smo ga soglasno izvolili predsednikom.

Pod njegovim predsedstvom je Narodni svet žel uspehe. Padala jo občina za občino, odstranilo se je nemčursko učiteljstvo, poštno in žel. uradništvo, iz najbolj strupenih šulferajnskih zavodov so nastale narodne šole. Čistilo se je na vseh koncih in krajih. Kaj se je vse storilo, kaže naroden preobrat v najbolj ponemčenih občinah; podrobno delo pa je razvidno v našem arhivu.

Kar obstoja Narodni svet nismo opazili ničesar takega, kar bi dalo povod k nezaupanju ali celo opravičevalo obdolžitve, kakor jih je izrekel Guštanjski dopisnik.

Ako bodo po definitivni določitvi koroške meje tudi prenehali poslovati Narodni sveti, bode vendar treba tu na Koroškem skrbeti za nadomestno korporacijo, ki bode čuvala severno mejo ter širila med ljudstvo narodno zavest. Po Korotanu so še redke Čitalnice, pevska in izobraževalna društva, ki po drugod na Slovenskem sodelujejo v procvit narodne prosvete. Do zadnjega je vladal tu nemški duh ter se je po šolah širilo šulferajnstvo.

Za to je po Korotanu potrebno složno delovanje vseh zavednih zmožnih Slovencev in vsi brez razlike strank moramo delovati ramo ob rami z narodno stvar, da se vzdrži in poglobi slovenski čut in smisel za narodne ideale na Koroškem.

Kdor se sličnimi napadi neopravičeno odbija narodne delavce od skupnega dela, ta je sokriv neuspehov, ki so posledica medsebojnega preganjanja.

Pozivljamo dopisnika iz Guštanja, da sporoči svoj naslov, predsednik g. Andrej Oset pa naj poda potrebna pojasnila, da ne bode nikdo v dvomu radi njegovega narodnjaštva.

Narodni svet za Meziško dolino v Prevaljah.

Dragotin Gilčvert, Alojzij Rozman, tajnik. odbornik.

(Zdi se nam, da so besede proti „Jugoslaviji“ preostre. Kolikor poznamo g. urednika Peseka, je to značajan narodnjak in poštenjak. Če je prišla v „Jugoslavijo“ tista kratka nesrečna notica o g. Osetu, ki ga istotako poznamo kot vrlega prvoboritelja za jugoslovensko stvar v Korotanu, si to pač razlagamo na ta način da smatra g. Pesek svoj list za slobodno tribuno občinstva, kjer pride vsakdo (mogoče tudi neznačajnež) do besede. Zato pa se more vsakdo, ki se mu dela krivica na isti slobodni tribuni braniti in razkrinkati z dokazi podlega obrekovalca. V ostalem se popolnoma strinjamo s priobčenim dopisom. — Op. uredništva.)

Tedenske novice.

Velikovec. 26. ob desetih zvečer so napadli nemci Velikovec. Streljalo se je do jedne ure po noči. Bili so odbiti z ognjem pušk in topov na celi črti. Njih artiljerija je streljala zlasti na dravski most, pa ni nič zadelo. Naši vojaki so se norčevali češ: „Aha, danes so nemški žganjarji zopet rum fasali, ker so tako korajžni... ampak ta rum jim ne bo prinesel ruma (slave)“.

Guštanj. Detaširaní oddelek nadp. Malgaja je nabral za spomenik padlih vojakov v Velikovcu 275 K.

Železna kaplja. Ako greš po Železni kaplji si prijetno iznenaden, ko vidiš, kako so izginili nemški napisi in se bleste mesto njih slovenski. Ulice so vse prekrščene. Tako vidiš, Krekov trg, Koroščevo Gregorčičevo, Apihovo, Cankarjevo, Janežičevo itd. ulico. Imel sem priliko govoriti z nekaterimi ondotnimi „Nemci“. Opazil sem da se prav prijetno razlikujejo od tukajšnjih velikovških hujskačev. Upamo, da bodo tudi ti prišli v kratkem k boljšemu spoznanju.

Grebinj. V Grebinju so hoteli nemški vojaki posiliti natakaričo v gostilni pri Plazniku, kateri se je posrečilo zbežati. Posesnik gostilne je radi razburjenja nad nasilstvi nemških vojakov zbolel in moral zapreti gostilno. Nato so šli nemški vojaki v Kovačevo gostilno, kjer so nadlegovali dekle, ki je ubežala tem divjakom skozi hišna vrata, narkar so streljali za njo skozi zaprta vrata. V Grebinjskem klostru so nečakinji župnika Kindlmana, kateremu so že poprej vse poropali, sedaj vzeli še zadnjo svinjo, ki so jo pred očmi in v zabavo vsega ljudstvo ubili s sekuro in jo potem odpeljali v Vovbre.

Gorenče. 16. marca je hotel župnik Mlinar iz Gorenč oddati v najem polje in travnike župnišča na Rudi, za kar ga je v Celovcu internirani župnik Volavčnik prosil. Župan Korak je osebno napadel župnika in ga hudo psoval, poklical je iz Lipice nemške vojake, pod pretvezo, da daje odsedaj naprej samo občina zemljišča v najem. Hoteli so odpeljati župnika, kar bi bili storili, ako bi ne posegel vmes F. P. na Gorenčah. Župniku se je posrečilo zbežati domov, kjer ga je potem zavarovala domača straža. Ako bi bili prišli nemški vojaki, bi prišlo do boja, ker je gorenjska straža že pripravila vse strojnice, da bi se branila proti nemškimi vojakom iz Lipice, ako bi hoteli odpeljati župnika. V Gorenčah se namreč sedaj zavedajo, da so Slovenci.

Ruda. Pred nekaj dnevi so prišli nemški vojaki k K—u na Rudi, ter zahtevali različni živež. Ker jim K. tega ni mogel dati, ker je sam revež, so mu zagrozili, da mu bodo zažgali hišo, njega, in ženo in otroke pa postrelili. Ravno tako so zagrozili njegovemu sosedu D—ju.

Vovbre. V vovberskih gorah je prišla nemška straža k nekemu kmetu, ter ga prisilila, da je moral držati vrečo, v katero so spravljali meso, ki so mu je ukradli. Nagajali so njegovi ženi, ki jim je ubežala skozi okno. Vdrli so za njo in jo, čeprav je bila noseča, pred očmi moža posiliti.

Iz Guštanja. Nekaj o tukajšnjih nemčurjih. V začetku marca so metali nemški letalci letake v Guštanju. Nemčurji so biti vsi iz sebe, da se jih celovski bratci še spominjajo. Poslali so deželni vladi v Celovcu pismo zahvalo s podpisi. Med podpisi smo čitali imena kakor: Kurzweil Johanna, Ott Max, Lenzenhuber Georg in drugi. Poskrbeli bomo, da jih vzame prihodnji letalec s seboj v sladko Nemško Avstrijo.

Politični pregled.

16. marca se je vršila slavnostna otvoritev narodnega predstavništva s prestolno besedo regenta Aleksandra, ki izraža prísrečno veselje nad združitvijo vseh Jugoslovenov, Srbov, Hrvatov in Slovencev in izraža upanje, da bodo zmagala pravična Wilsonova načela tudi za Jugoslovane in bomo dobile meje kakor odgovarjajo našemu narodu. V notranjosti nas

čaka mnogo dela. Regent posebno poudarja nujnost potrebe zemljiške reforme, da dobi kmet zemljo v svoje roke. Poskrbeti tudi treba za invalide in vojnike. Svoj govor konča s klicem: „Živeli moji zvesti Srbi, Hrvati in Slovenci!“ — 20. marca je dotočila antanta na Ogerskem nove politične meje, radi česar je vlada odstopila. Na njeno mesto je stopila boljševiška vlada, ki se je takoj zvezala z voditeljem boljševikov v Rusiji, Ljeningom. Antanta je proglašila vojno stanje z Ogersko. — 21. marca je odgovorilo narodno predstavništvo na prestolno besedo z adreso, v kateri izraža globoko spoštovanje kralju Petru I. in regentu Aleksandru, veselje nad ujeinjenjem. Izreka zahvalo hrabri srbski vojski, ki se je borila za ujedinjenje Jugoslovenov. Nato adresa poudarja naše pravične zahteve na Goriškem, v Trstu, Istri na Reki, v Dalmaciji, Banatu Prekmurju. — 22. marca govori ministerski predsednik Prečič o mednarodnem položaju. Našo državo so doslej priznale Grška, Amerika, Norveška, Poljska, Češka, žal nas doslej še niso priznali zavezniki Francoska, Angleška in Italija, dasi smo pričakovali to priznanje. Londonski dogovor nam odreka narodno in državno jedinstvo. Ta dogovor in pa oni tajni z Romunijo l. 1916. sta vzrok, da nas zavezniki in pa Romunija niso še priznali. V nadaljnjem govoru zavrača očitke, da so naše narodne zahteve pretirane. Veliko število Italijanov v Trstu in Gorici ni zadosten razlog, da se nam odtrgata ti dve mesti, kakor tudi veliko število Italijanov v Nju Jorku ne bi moglo biti razlog, odreči ga Zjedinjenim

državam ameriškim. Vse tržaško, goriško in reško ozemlje je naše, naša je Bačka, naš je zapadni Banat. Ako veljajo načela Wilsonova za druge, morajo veljati tudi za nas. 26. marca. V Zagrebu so aretirali znanega hujskača in veleizdajalca Stjepana Radiča. — 29. marca. V Nemški Avstriji je izbruhnil generalni štrajk. Zdi se, da bo tudi avstrijski republiki prišlo do boljševiških preobratov kakor na ogerskem. Tudi v Italiji pripravljajo socialni demokrati državni preobrat v sporazumu z ruskimi boljševiki. Mirovna konferenca bo morala pospešiti mir, ako hoče obvarovati svet splošne revolucije in poloma.

Politične vesti.

Promet z Nemško Avstrijo popolnoma ustavljen.

Maribor, 29. marca. Ves železniški, brzojavni in telefonski promet z inozemstvom, zlasti z Nemško Avstrijo je ustavljen.

Ekspresni vlak Pariz—Bukarešt ne vozi sedaj preko Budimpešte, ampak preko Dunaja, Maribora, Zidanega mosta in Siseka in sicer kot brzovlak št. 5. Od Maribora se odpelje približno ob petih zjutraj.

Podpis mirovne pogodbe.

Pariz, 22. marca. (ČTU) Polkovnik House je izjavil zastopnikom angleškega časopisja, da bo končnoveljavna mirovna pogodba v desetih dneh dogotovljena. Pripominja, da bi bil prese-

nečen, ako nemška mirovna delegacija ne bi bila vsaj v treh tednih v Versaillesu. House je končal: Prav je, ako se dokument, ki ga bodo predložili nemškimi delegatom za podpis, zaznamuje kot preliminarna pogodba. To bo končnoveljavna mir. pogodba.

Nova socialistična struja.

Sarajevo, 24. marca. (Izv. p.) Tukajšnja reformistična struja socialne demokracije se je ločila od doslej skupne socialno demokratične stranke in osnovala separatno politično stranko. Reformisti stoje na stališču državnega centralizma z upravno avtonomijo.

Listnica uredništva.

Dč. Železna kaplja: Prosim pošljite znesek za razprodanega „Korotana“ po poštni nakaznici.

Pč. Železna kaplja: Pošlji mi obljubljene članke.

Tiskovni sklad Korotana.

Za tiskovni sklad Korotana je daroval zaveden kmet Rutar Juri iz Lindenhofa pri Velikovecu 26 K. Izkrena mu hvala! Iz naroda, za Narod!

P. T.

Prijatelje našega lista prosimo, da nabirajo darove za tiskovni sklad Jugoslov. Korotana, jedin neodvisen obmejni list v vzhodnem Korotanu, ki se bori za starodavne pravice Slovencev—Jugoslovenov, a se mora boriti istočasno še z velikimi začetniškimi težavami. Darujte z geslom: Iz naroda za narod!

Kako naložim svoj kapital najbolje?

S tem, da sklenem življenjsko zavarovanje z enkratnim plačanjem premije!

To mi donaja namreč 3 odstotno obrestitev.

N. pr. Kdor položi danes K 837.48, dobi po 6 letih to glavnico s tremi % vred (izplačano) v gotovini, torej ravno 1000 kron; poleg tega je bil med tem časom za slučaj smrti zavarovan za 1000 kron. Obresti se lahko tudi vsako leto dvignejo.

Natančna pojasnila daje in vloge prejema

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada okrajna poslovalnica Velikovec.

Gor. poštna ulica št. 127.

Kupujem drva

bukova in hrastova, najmanj polsuha, naložena v vagon za takojšnjo dobavo. Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati tvrdki

Vinko Vabič,
Žalec pri Celju.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Potnike išče

marljive in zanesljive

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada za politični okraj Velikovec.

Osebam, ki imajo omenjene lastnosti se nudi lep zaslužek in celo trajna eksistenca.

Vojni invalidi imajo prednost.

Zglasiti se treba pri vodji zavarovalnice g. **Ivanu Oswald, Velikovec,** Gorenja poštna ul. št. 127.

Odvetnik

dr. Jakob Rajh

usoja si naznaniti, da se je preselil iz Gradca v Slovenj-gradec.

VINO

sadjevec in kislo vodo
razpošilja po Jugoslaviji

ANDREJ OSET

Tolsti Vrh (Guštanj).

Nekaj tisoč

Vojnega posojila
se želi kupiti.

Ponudbe je treba poslati g. **Ivanu Oswald,** vodji zavarovalnice vdovskega in sirotinskega zaklada, **Velikovec.**